

# Avrupa işbaşına nasıl döner?

Türkiye bize, değiş tokuş sürecinden beklenmedik şekillerde de olsa iki tarafın kârlı çıktığını, gözlerimizi potansiyele açmak gerektiği gösterdi.

**KLAUS F. ZIMMERMANN**

Euro kuşağı ve tüm Avrupa Birliği'nde reform sürecinin en kritik parçasını, işgücü piyasası reformunun oluşturduğuna şüphe yok. Avrupa'nın kalıcı ve geleceğe yönelimli biçimde toparlanması, sadece bu alandaki başarılı önlemlerle sağlanabilir. 30 Ocak'taki AB zirvesi, işsizliği azaltmaya yönelik stratejilere odaklanmak için Avrupa liderlerine, ihtiyaç duyulan bir fırsat sunuyor.

Amaç gayet netken -her yerde büyümenin teşvik edilmesi ve işsizliğin düşürülmesi-, herkese uyan tek bir çözüm olduğuna inanmak gibi bir baştan çıkarılmaya karşı direnmemiz lazım. Tam tersine her ülke, emek piyasası reformu için kendi stratejisini geliştirebilir ve geliştirmek zorundadır da... Her ülke, Brüksel ya da başka biri değil, kendi kaderinden sorumlu. Çok basit bir sebepten kaynaklanıyor bu. Emek piyasası şartları, talepleri, seçenekleri ve meydan okumaları, genelde bir ülkeden diğerine büyük çaplı farklılıklar gösteriyor.

Bazı ülkeler, ulusal ekonomilerinde hizmet büyük pay tuttuğundan, büyük oranda iç talebe bağımlı oluyor. Ekonomileri büyük oranda ihracata dayanan diğerlerinin, bu cephede olası yavaşlamalara hazırlanması gerek. Hâlâ tarımsal yapıları aşırı bağımlılıktan evrilmesi gere-

kenler de var. Bazılarının ise özellikle gençlerdeki vahim işsizlik oranının azaltılmasına odaklanması lazım.

Fakat Almanya gibi işsizliğin oldukça düşük olduğu ülkeler bile, meydan okumalarla baş etmek zorunda. İşgücünün azalması ve sosyal güvenlik sistemlerinin içinde bulunduğu baskılar, emeklilik yaşının daha ileriye atılmasının teşvik edilmesi ve kadınların işgücüne dahil olması için daha fazla çaba gösterilmesi gerektiğine işaret ediyor. Kadınlar alanında bu işin nasıl doğru yapılacağıyla ilgili, Fransa ve İskandinav ülkeleri etkileyici örnekler sunmuştu.

## Almanya-Türkiye örneği

Ve artık belirli, hatta tek tip reform reçetesi yazmak gibi bir rol oynaması gerekmeyen Brüksel'deki Avrupa Komisyonu'nun oynayabileceği yararlı bir rol de var. Komisyon, ülkelerin emek piyasasının liberalleştirilmesi ve yeni işlerin yaratılmasıyla ilgili ilerlemesini gözlemleyebilir, teşvik edebilir. Olumlu değişimin teşviki, Komisyon'un gözetim kabiliyetlerinin gerçekten yapıcı biçimde kullanılması olur. Şimdiki zihniyet -ülkelerin bütçe performansına kafayı takmak ve kendini ağır mali zorluklar içinde bulan ülkelere ceza dayatmak-, ters tepmeye mahkûm.

Avrupa Komisyonu, özellikle ülkelerin iş bulma kurumlarının arasında yeni açılan istihdam alanları ve iş

arayanlar hakkında bilgi alışverişini geliştirerek ve çok ihtiyaç duyulan Avrupa 'online' iş pazarını yaratarak, Avrupa çapında işgücü hareketliliğini güçlendirebilir. Avrupalı işçilerin işgücü dolaşımının çoğalması, insan kaynakları israfının azaltılarak büyümenin artırılması açısından kilit önemde. Aynı şekilde biz Avrupalılar, AB içinde tam 23 resmi dil konuşuyor olabiliriz, fakat bu bizi, sınırları geçerek daha açık görüşlü biçimde profesyonel eğitim sertifikalarını geçerli kabul etmekten alıkoymamalı.

Burası, yani Almanya, ilk odak ve reform merkezlerinden biri olabilir. Sürdürülebilir ekonomik büyüme sayesinde Alman emek piyasası, tam istihdama doğru gidiyor. Ülke nüfusunda aşamalı azalmanın da eşliğinde, gelecekte Almanya'da işgücü piyasasına yeni katılanların sayısından daha fazla doldurulması gereken iş alanı bulunması gibi tuhaf bir durum hasil olacak. Fakat aynı zamanda yeni çalışanların 'düzgün' eğitim sertifikalarına sahip olmasıyla ilgili en çok titizlenenlerin başında da Almanlar olagelmıştır.

Pek çok genç insanın işsiz olduğu 500 milyon kişilik bir işgücü piyasası varken, Alman işverenlerin başka ülkelerde iyi personel bulamamasını hayal edemiyorum. Sosyal medya çağında mesafeler ne kadar uzun olursa olsun, yetenek taraması yapmak zor değil. Şimdilerde büyük firmalar, daha ilk işlerinde olan genç profesyonellerin peşinde, bir işyerinden diğerine kaçak ava çıkmak gibi sıfır toplamlı bir oyuna soyundu. Oysa onlar için orta vadede daha verimli

bir insan kaynakları stratejisi var.

Daha açık görüşlü ve sınırlar ötesi yönelimli olmak, göçmenlerin vatanlarında daha dinamik ekonomiler yaratılması yönünde güçlü bir sıçrama tahtası da oluşturacak. Türkiye örneğini alın. Ülke, AB üyesi değilken ve daha büyük bir dil engeli bulunurken bile çok cazip bir imalat ekonomisine dönüştü. Bu yeni dinamizmin temel parçalarından birini, Almanya'da çalışan Türk işçilerin evlerine dönüp küçük işletmeler açmasıyla gerçekleştiren beceri transferi oluşturuyor. On yıllar önce hükümet planlaması bile olmadan Almanya ile Türkiye'nin birlikte yaptığını, bugün AB'nin 27 üyesinin birbiri için yapması gerektiğini söylemeye gerek bile yok.

## Hızlı yaşlanma sorunsalı

Avrupa'nın kuzeyinin ihtiyaçlarını ve sorumluluklarını dürüst biçimde hesaplısak, bu bizi Kuzey Afrika, özellikle de Tunus ve Mısır'dan üniversite mezunları hakkında tümüyle farklı düşünmeye itebilir. Avrupa'nın hızla yaşlanması konusunu epey konuşuyoruz. Fakat bu arada Mısır'da yaş ortalaması 24 ve Tunus'ta da 29,7. Türk örneği bize tek bir şey bile gösterdiyse, bu da, değiş tokuş sürecinden beklenmedik şekillerde de olsa iki tarafın da kârlı çıktığıdır. Bu örnek bize, gözlerimizi potansiyele açmamız gerektiğini öğretiyor. Emek piyasamızın ihtiyaç duyduğu bu stratejiler, AB'nin dış politikasıyla da gayet uyumlu ki, bunun kimseye zararı yok. (Almanya'nın Bonn kentindeki Emek Araştırmaları Entitüsü (IZA) Başkanı, Radikal'e özel yazı)

# Suriye'nin 'Bingazi anı' henüz gelmedi

**ROBERT FISK**

Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad, gitmek üzere falan değil. Henüz değil. Muhtemelen oldukça uzun bir süre için değil. Ortadoğu'daki gazeteler, bunun Esad'ın 'Bingazi anı' olup olmadığına dair hikâyelerle dolu -bu haberlerin hemen hepsi Washington, Londra ve Paris'ten yazılıyor- fakat bölgede çok az insan, biz Batılıların durumu nasıl bu kadar yanlış anladığımıza akıl erdirebiliyor. O eski deyiş, tekrar tekrar söylemek zorunda: Mısır Tunus değildi, Bahreyn Mısır değildi, Yemen Bahreyn değildi, Libya Yemen değildi. Ve Suriye de kesinlikle Libya değil.

## Rejime sadık ülkeler

Batı'da bunun tam tersi olan temanın nasıl işlendiğini görmek zor değil. Humus'tan korkunç görüntülerle Facebook'tan açılan yayılım ateşi ve Özgür Suriye Ordusu'ndan açıklamalar ve 'La Clinton'ın ayılıp bayılmaları ve Rusya'nın Suriyelilerin çektiği acıları görmezden gelişi karşısındaki hayret -sanki İsrail'in Gazze saldırısında, diyelim, 1300'den faz-

la kişiyi öldürmesini ABD görmezden gelmemiş gibi-, sahadaki gerçeklikle uyumuyor. Humus niye Rusların umrunda olsun ki? Çeçenistan'daki ölümleri umursamışlar mıydı?

Bir de diğer taraftan bakalım. Evet, Suriye istihbarat servislerinin insan hakları suçları işlediğini hepimiz biliyoruz. Bunu Lübnan'da yapmışlardı. Evet, Şam'dakinin seçilmiş bir hükümet değil, bir rejim olduğunu hepimiz biliyoruz. Evet, yolsuzluğu hepimiz biliyoruz. 'La Clinton'ın Libya'daki 'uçuşa yasak bölgenin' 'rejim değişikliğine' dönüşmesinden sonra Rusların buna el çırpmasını niye beklediğinin bir gizem olmasına rağmen, evet, hafta sonunda BM'nin aşağılanmasını hep birlikte izledik.

Suriye'de Alevi öncülüğündeki hükümetin -fiilen bir Şii rejimi-yıkılması, Şii İran'ın ruhuna kılıç saplamak olur. Gelin, eski Şam'a yukarıdan bakan muazzam başkanlık sarayının pencerelerinden Ortadoğu'ya bir göz atın. Doğru, Körfez Suriye'ye karşı döndü. Doğru, Türkiye Suriye'ye karşı döndü (bu arada Beşşar'a cömertçe Osmanlı İmparatorluğu'nda sürgün tek-lif ederek). Fakat doğuya bakın

bakalım, Beşşar ne görüyor? Sadık İran, kendisiyle aynı safta duruyor. -İran'ın Arap alemindeki en yeni en iyi arkadaşı- sadık Irak, Suriye'ye yaptırım uygulamayı reddediyor. Ve batıda, sadık küçük Lübnan, yaptırım uygulamayı reddediyor. Yani Esad'ın, en azından ekonomik çöküşünü engelleyecek biçimde, Afganistan sınırından Akdeniz'e uzanan bir ittifak hattı var.

Sorun şu ki Batı, dehşetengiz İran, vefasız Irak ve korkak Lübnan ile ilgili hikâyeler, dersler ve düşünce kuruluşları saçmalıklarının baskısı altında. Öyle ki, Batı'nın bu kuruntularından kurtulup Esad'ın yalnız olmadığını farkına varması imkânsızlaşıyor. Bu, Esad'a övgü ya da iktidarda kalmasına destek değil. Gerçek bu.

## Esad'ın Şam ve Halep'i var

Türkler, Clinton tarzı bir oflama puflamanın ardından, Kuzey Suriye'de 'insani koridor' açma fikirlerini hayata geçirmede. Kral 2. Abdullah da Suriye muhalefetinin güneyde Ürdün tarafından 'insani koridor' açılması çağrısını gerçekleştirmede. Tuhaf biçimde, sessiz kalan tek taraf İsrail oldu.

Suriye, Irak'la ticaret yapabildiği sürece, İran'la da yapabilir ve elbette Lübnan'la da yapabilir. İran Şiiliği, Irak'taki Şii çoğunluk, Suriye'deki (çoğunlukta olmasa da) Şii liderlik, Lübnan'daki (çoğunluk olmasa da en büyük toplum olan) Şiiler, gönülsüzce de olsa Esad'ın tarafını tutacaktır. Hayatın cilvesi böyle... Çılgın Kaddafi'nin karşısında ateş gücü olan gerçek düşmanlar ve NATO vardı. Esad'ın düşmanlarının ise kalaşnikofları var, NATO'ları yok. Esad'ın Şam ve Halep'i var ve bu şehirler önemli. Başlıca askeri birlikleri de muhaliflerin safına geçmedi.

'İyi adamlar'ın saflarında 'kötü adamlar' da vardır; bu, bizim, 'iyi adamlar' kendi saflarına geçen ordu komutanını öldürdüğünde ve esirlere ölümüne işkence ettiğinde bile Libya'da unuttuğumuz bir olgu. Ah evet, Britanya Kraliyet Donanması Libya'daki Bingazi'ye demir atabildi. Ama Suriye'deki Tartus'a giremedi, çünkü Rusya donanması hâlâ orada. (7 Şubat 2012)

<http://www.independent.co.uk/opinion/commentators/fisk/robert-fisk-from-washington-this-looks-like-syrias-benghazi-moment-but-not-from-here-6612093.html>